

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street
New York City
Előfizetési díj:
Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

Editorial Rooms:
327 East 13th Street
New York City
Subscription:
Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy ..... 3 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 77. szám. NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., 1907. SZEPTEMBER 24-én. IV. Year. No. 77.

VISZIK MEGINT A MAGYART

MAGYAR VÉRREL TERMÉKENYITIK NICARAGUA FÖLDJÉT.

Nem mertem hinni a szemeimnek, amikor elolvastam egy közleményt, amely csütörtökön látott napvilágot New York egyik legnagyobb és legmegbízhatóbb lapjában, a *N. Y. Times*-ben.

Előttem fekszik a lap, újból meg újból átolvasom a cikket és újból meg újból azt mondom magamnak: lehetetlen.

Hadd álljon azonban itt a cikk szó szerinti magyar fordításban:

NICARAGUA ÉRDEKÉBEN.

Tízezer magyar család elhagyja Magyarországot, hogy előmozdítsa a köztársaság fejlődését.

Szerződés alatt, amelyet most kötött meg Budapesten a New Yorkban, 66 Beaver street alatt lakó James Deitrick egy MAGYAR KIVÁNDORLÁSI SZINDIKÁTUSSAL, tízezer magyar és tót családot fog a dr. Bolafios Pio, Nicaragua new yorki főkonzula által tett értesülés szerint Magyarországból Nicaraguának Rio Grande és Prinzapolca nevű kerületei felé utnak indulni.

A kivándorlók a nevezett kerületekben fognak letelepedni, ahol a kormány bányatelepeket, faültetvényeket és gyümölcsösöket engedélyezett a nicaraguai földművelési és bányatársulatnak, amely angol és amerikai tőkével létesült s amelynek vezéremberei között néhány new yorki bankár szerepel.

Igy szól a „N. Y. Times” híre. Két ízben is jártam a nicaraguai főkonzulnál, hogy bővebb felvilágosítást nyerjek tőle, de sajnálatomra nem találtam őt hivatalában.

Hát lehetséges az, hogy addig, amíg odahaza feljajdulnak azon, hogy a kivándorlás végpusztulással fenyegeti az országot, lehetséges-e, hogy ugyanakkor a magyar kormány szemeláttára egy szindikátus alakulhasson, mely tízezer családot elvisz, elad egy idegen

államnak?

Mikor Tisza István megkötötte szerződését a Cunard-vonallal, felzudultunk ellene mindmegannyian. Azzal vádoltuk őt mindmegannyian, hogy kiszolgáltatta, hogy eladja a magyarokat az angol hajózási társaságnak.

Most nemzeti kormánya van Magyarországnak, most Andrássy Gyula vezeti Magyarországot belügyeit. A nemzeti kormány Magyarországot kiépítését vette tervbe, Andrássy Gyula a kivándorlás szabályozására adta magát államférfiúi komolysággal és hazafias tettvágygal. És még a nemzeti kormány idejében, Andrássy Gyula belügyministersége alatt alakulhatott egy emberkereskedő cég, mely egyszerre tízezer családot rabol el a hazától és küldi az idegenbe, idegen vállalatok fejlesztésére, idegen országok gazdasági életének megszilárdítására!

Erre a világtörténelemben nincsen példa. Meglehet, hogy ugyanabban a pillanatban, amikor Magyarország föméltóságai összegyülekeztek Pusztaszeren, hogy annak emlékéül jöjjenek meg, aki egy ezredév előtt berezette Magyarországra az Ázsiából Európába szakadt magyarokat, meglehet, hogy ugyanabban a pillanatban íródott meg a szerződés, amelynek értelmében Magyarországból kivezetnek, délamerikai bányák kiaknázására, a délamerikai földnek megtermékenyítésére eladnak tízezer magyar családot.

Forr az ember ereiben minden véresebb. Fellázad az ember agyában minden gondolat. Indulattá változik az ember szívében minden érzés.

Azok a fekete betűk, amelyek az angol lapban Magyarország gyalázatát hirdetik, boszorkánytánczot járnak körülöttem és gnyosan ordítják a fülembe: Lám, míg ti, Amerikába szakadt magyarok tüzes nyelven hirdetitek a magyar hazához való ragaszkodást, míg ti szövetségekbe olvadtok Magyarország politikai és gazdasági életének megerősítésére, míg ti innen tesztek kísérletet a Magyarországból való kivándorlás meg-

akasztására, azalatt a ti magyar hazátok egyszerre tízezerrel küldi az idegenbe a gyermekeket, egyszerre tízezerrel adja el őket idegen ezélok szolgálatára.

Ordítsatok betűk, én nem hiszem, amit hirdettek! Nem hiszem, hogy az a kormány, amelytől megváltását várja a magyar nemzet, ennek halálát siettetni akarná. Nem hiszem, hogy az a kormány, mely lázas mohósággal keresi a kapesot a MÁR Amerikába szakadt magyarokkal, eltűné, hogy Magyarországon nyíltan nyissanak embervásárt, a honnan az eladott barmok módjára viszik az idegenbe a MÉG OTTHONLEVŐ magyarok ezreit. Nem hiszem, hogy az a kormány, amely tulipánnal megállítja az idegen áruknak Magyarországra való beözönlését, eltűné, hogy a ledrágább magyar terméket, hogy a MAGYAR VÉRT vezessék ki Magyarországból az idegenbe.

Nem hiszem. De mindazonáltal bánt a hír. Bánt, mert azt mutatja, hogy még ezt is lehetségesnek tartják Magyarországon. Bánt, mert azt hirdeti, hogy a világ akképp van meggyőződve, hogy Magyarország nem képes eltartani gyermekeit, akik a kenyér láttára azután rohannak mindenüvé, amerre hívják.

Ezen kell segíteni, ha azt akarjuk, hogy Magyarország a külvilág tisztelje. Ezen kell segíteni, ha csak azt nem akarjuk, hogy az egykor világokat reszkettető Magyarország a világ szinpadán lesüljedjen épp oly bohózat-alakká, aminők a német államcsókák voltak a hetvenes évek előtt.

Bármily fontosak is a magyar nemzet nemzeti életére nézve a közjogi kérdések megoldása s bármennyire kívánatos, hogy azok a kérdések valahára MAGYAR értelemben nyerjenek megoldást, az országnak létérdeke mégis azt követeli, azt parancsolja, hogy első sorban Magyarország gazdasági reformja vitessék keresztül.

Teremtsenek sürgősen új ipart, amely kenyeret ad, s így a röghöz láncolja a magyart. Ez a Nicaraguára vonatkozó hír ráz-

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY

magyar osztálya

Vagyon \$1,500,000. Pénzt küld az ó-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet.

ÜZLETVEZETŐ: BURGER B LAJOS.

YOUNGSTOWN, O.

za fel elvégre a magyar kormányt, rázza fel a magyar papságot, a magyar nemességet, a magyar társadalmat, rázza fel őket közös tetterre, EGY tetterre: a magyar ipar megteremtésére.

Ragadjanak meg minden kezét, amely ebbeli munkájukban segítheti s a gépek zakatolása közt el fog némulni a hír, hogy: *riszlik a magyart idegenbe, Nicaraguába!*

Singer Mihály.

A CLEVELANDI FÖGYÜLÉS.

Az Amerikai Magyar Szövetség hazafias és emberi szükséglet.

Az Amerikai Magyar Szövetség főgyűlését holnap fogják megnyitni Clevelandon. Illő dolog, hogy akkor, amikor a Szövetség jövője felett fognak határozni, visszapillantunk a múltba.

Az Amerikai Magyar Szövetség-et hazafias fellobbanás hívta életbe. Mikor letiporták a magyar alkotmányt, mikor magyar honvédekkel ugrasztották széjjel a magyar törvényhozókat, mikor a letépett magyar génusz fölött varju módjára károgott a hullaszagot érző kamarilla, akkor tömörült az amerikai magyarság, akkor létesült az Amerikai Magyar Szövetség abból a végből, hogy megüzenje Bécsnek, hogy a hazától elszakadt százezreknek karja nem bennült meg az idegenben.

Odahaza megértették a szavunkat. És megértették Bécsben is. Az a szög, amelyet a magyar király egy derék magyar ember által veretett nemrég egy new yorki magyar egyesület zászlajának rudjába, beszédes bizonyítéka annak, hogy az amerikai magyarság tömörülését igenis észrevették.

Már most az a kérdés: akarjuk-e, hogy észrevegyenek bennünket a jövőben is? Akarjuk-e, hogy a jövőben is, ha véres tusára kényszeríti a magyar alkotmányt az osztrák szellem, tudják és érezzék, miképp az Amerikába szakadt magyarok százezreinek ereiben még mindig magyar vér kering? Akarjuk-e, hogy odahaza, amikor kétségbeesés marja, tépi a hazafias lelkeket, reménykedve nézzenek felénk?

Ha akarjuk, akkor ezt az Amerikai Magyar Szövetség-et nemcsak fenn kell tartanunk, de ki kell bővítenünk olyannyira, hogy *egy* képezzünk mindmegannyira nemcsak szívben és lélekben, hanem testben is.

Hazafias szempontból az amerikai magyarságnak elválaszthatatlan módon való egybeforradását annyira fontosnak tartjuk, hogy házról-házra kellene járnunk, hogy szószékeken és ujságokban egyre azt kellene hirdetnünk, hogy Magyarországnak gerinczét, életerejét Amerika magyarjai képezik s hogy ennek az erőnek a szétforgácsolása azonos a hazaárulással.

Ha tehát folyton hazaszeretettel prédikálunk, ha hazafiság dolgában egyikünk tullicizálni akarja a másikat, bizonyítsuk be szavaink és érzelmeink-összinté voltát gyakorlati tettel, bizonyítsuk be azzal, hogy *egy* zászló alá hozzuk a magyarságot s hogy megmaradunk *egy* zászló alatt.

Ezt meg kell cselekednünk, ha magyaroknak valljuk magunkat. De meg kell cselekednünk ezt, fenn kell tartanunk, ki kell bővítenünk az Amerikai Magyar Szövetséget ÁLTALÁNOS EMBERI szempontokból is.

Mi bizonyára nem akarjuk lekicsinyelni a betegsegélyző szövetségek és egyesületek mű-

ködését. Sokszor kifejtettük, hogy ezek a szövetségek és egyesületek mennyire áldásos működést folytatnak. Mi önzetlenül támogattuk mindig a szövetségeket és egyesületeket; a magyaroknak egyre azt hirdettük, hogy saját és családjuk érdekét szolgálják, amikor a szövetségekhez csatlakoznak, amikor betegsegélyző egyesületekbe lépnek. De újból és újból rá kell mutatnunk arra, hogy ezek a szövetségek és egyesületek már alapszabályaiknál fogva sem szolgálhatnak általános érdekeket. Ők CSAKIS tagjaiknak támogatásával foglalkozhatnak és CSAKIS betegség vagy elhalálozás esetére.

Kell tehát oly központról gondoskodni, a mely a felszaporodott amerikai magyarság általános érdekeit képviseli. S ha az Amerikai Magyar Szövetség még nem léteznék, akkor életbehívására meg kellene mozdítanunk minden követ.

Aki ezt bármi okoknál fogva belátni nem akarja, az nem barátja a magyarságnak. Aki az Amerikai Magyar Szövetség ellen dolgozik, történnék ez bármi oknál fogva, az ellensége a magyarságnak.

Merjük azonban hinni, hogy azok a hangok, amelyek itt-ott az Amerikai Magyar Szövetség ellen hangzóttak fel, elnémulnak. Merjük hinni, hogy a clevelandi főgyűlésen a létező testbe lelket fognak önteni s hogy a Szövetség azonnal fölveheti majd áldásos működését.

Ebben az értelemben és reményben üdvözöljük a konvencziót és az azon megjelenő delegátusokat szívünknek minden melegével.

A BEVÁNDORLÁSI SZIGETRŐL.

Kleinmen Smoilet partra bocsátották.

Van a new yorki bevándorlási szigeten egy hivatal, Information Bureau a neve, melynek tulajdonképpen kötelessége az volna, hogy azokat a bevándorlókat, akik nem tudják, hogy hová menjenek, akiket sem a rokonság, sem a jóbarát nem vár, irányítsanak.

Hogy ez a hivatal mennyire nem képes kézzelfogható eredményeket felmutatni s hogy a bevándorlás irányítása tekintetében mennyire nem felel meg a belé helyezett reménynek, ezt leginkább a bevándorlásról szóló statisztikai kimutatás igazolja. De ez a kimutatás bizonyítja azt is, hogy a bevándorlást azért nem képes irányítani ez a hivatal, mert nincs kit irányítani.

Az elmúlt augusztus hóban ugyanis 75.472 bevándorló érkezett és ezek közül mindössze csak 2007 akadt olyan, akikre nem várt senki, de akiknek voltak címek s így nem volt szükségük a fentemlített hivatalra. De nemcsak az Information Bureau-t illetőleg tanulságos az augusztus havi bevándorlási statisztika. Fontos az is, hogy a bevándorlók közül 25.875-nek a hajójegyet rokonok és barátok vették itt Amerikában.

Augusztus havában 11.330 ember érkezett Magyarországból, 7229 férfi és 4101 nő. Ezek közül 3147 volt magyar, 1816 tót, a többi sváb, horvát és oláh. A magyarok 50.596 dollárt, a tótok 26.724 dollárt hoztak magukkal. Augusztus havában az összes bevándorlók 1.443.615 dollárt hoztak az Egyesült Államokba.

Legtöbb bevándorló — mint rendesen — New York és Pennsylvania államokba ömlött. Annakelőtte bevándorlás tekintetében a harmadik helyet New Jersey állam foglalta el, míg most Illinoisba sokkal többen mentek.

Ellis Islandon a múlt hét szombatján több

mint 5000 bevándorló várt egyszerre a bizottság határozatára. Közöttük volt a kis Kleinmen Smoile is, aki Oroszországból egy rubellel indult utnak. A határrendőrnek egy fél rubelt adott s a megmaradt pénzzel átkoldulta magát Németországon. A hajóra ugy lopta be magát, hogy azt állította, miszerint az apjától, aki már a hajón van, elszakadt. Persze a turpisság kisült s itt a bevándorlási hatóság nem engedte partraszállni.

A 13 éves Smoile azonban — akire Amerikában még nagy jövő vár — nem esett kétségbe. Rokonaira hivatkozott, akik jelentkeztek is, és 500 dollár erejéig kezességet vállaltak aziránt, hogy a fiu nem fog a köznek terhére esni. Smoile, aki egy rubellel indult utnak a legsötétebb Oroszországból, utiköltés, élelem és vesztegetés címén kiadott pénzei daczára egy féldollárral szállott partra New Yorkban s nemcsak a drága utazásról panaszkodókat czáfolta meg, hanem még a bevándorlási törvényen is kifogott, mely szerint 14 éven aluli gyermek csak akkor bocsátható partra, ha felnőtt kíséreléssel utazik.

ALKOTMÁNYBIZTOSÍTÉK.

Andrássy megint az előtérben.

Közvetlenül pénteki számunknak megjelenése után érkezett be a kábelhír, hogy a már rég követelt alkotmánybiztosítékokat mostujból, még pedig határozott formában terjesztették a király elé. A király elrendelte, hogy az okmányt terjeszszék a trónörökös elé is.

Andrássy Gyula gróf hosszabban értekezett a királylyal az alkotmánybiztosítékok dolgában, de arról eddig nem hallatszik semmi, hogy a király hajlandó volna a magyar alkotmányt esélyek ellen biztosítani.

Az alkotmány biztosítása körüli huzavona s a kiegyezési tárgyalások meddő volta arra engednek következtetni, hogy az október tizedikén megnyíló országgyűlésen fölülte élénk jelenetek fognak lejátszódni. Elárulja ezt már Apponyi abbéli kijelentése is, hogy a kiegyezés egyáltalában nem fog létrejönni, ha az országgyűlés megnyitása előtt nem bírják azt nyélbe ütni.

Ez nem üres fenyegetés. Meggyőződés ez, mely a helyzetnek helyes felismeréséből eredt. Szerintünk két dolog lehetséges. Vagy a nemzet győz minden vonalon s a függetlenségi eszme kerekedik felül, vagy pedig a szabadelvű párt eszméi fognak feltámadni sirjuktól és Tisza Kálmán szelleme fog ismét uralkodóvá lenni Magyarországon.

E cikk megírása után érkezett be egy kábelsürgöny, mely azt hozta hírül, HOGY A KIRÁLY KERÉKEN MEGTAGADTA AZ ALKOTMÁNYBIZTOSÍTÉKOK MEGADÁSÁT.

Adjuk a hirt, egyelőre minden kommentár nélkül.

KOVÁCS ARTHUR ELEK ur

Illinois állambeli EAST ST. LOUIS-ban és környékén képviseli lapunkat minden tekintetben. Ottani honfitársaink ügyes-bajos dolgaikban forduljanak hozzá. Czime: 719 So. 10 street, East St. Louis.

THE CITY BANK co
Biztos, erős, megbízható.
Takarékbetétek után 4 százalékot fizet.
10 Ave. és Pearl st. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

Magyarok Amerikában

RÉTHY LAURA MEGHÓDÍTOTT BENNÜNKET. Templommá, magyar templommá avatott vasárnap este egy német mulatóhelyet a magyar művészet s ennek egyik legkiválóbb, legesodásabb képviselője: Réthy Laura. Vasárnap este tartotta meg a Terrace Gardenben hangversenyét, melyet várva-várt New York értelmes magyarsága s amelyen, habár záporoként hullott az eső, ott volt a magyar értelmiség, élén Hoening O'Carroll báró főkonzullal s teljes tisztikarával. S a kik ott voltak, azokat mámorba ejtette, művészetének ellenállhatatlan varázsával bilincsekbe verte Réthy Laura. Azt a tüzet, a melylyel a nagy művésznő különösen a magyar dalokat énekelte, átültette a hallgatóság szívébe, lelkébe s mi úgy érezzük és velünk érezte mindenki, hogy ez a magyar művésznő, aki magyar zászlóval a kezében, leirhatatlan magyar lelkesedéssel a szívében, elénekelte a Serly mesterünk által gyönyörű esokorba gyűjtött magyar hazafias dalvirágokat, forradalomba vihetné a magyarokat.

A minden tekintetben a legmagasabb színvonalon álló hangverseny egyes számaint még csak lapunk jövő számában fogjuk méltatni. Ma csak annak kijelentésére szorítokozunk, hogy templomban érezték magukat vasárnap este a magyarok s hogy e magyarok mindegyike önkéntelenül térdet hajtott a magyar művészet fölött papnője: Réthy Laura előtt.

Mi magunk nem tudjuk, hol báluljuk e csodás asszonyt leginkább. Ott-e, ahol magyar dalaival lerészegített bennünket? Ott-e, ahol a műdalok s operarészletek előadásával elvitt bennünket egy szédítő magasságba, a melynek tisztaságában csak a legtisztább örömeiket élvezzi az ember? S nem tudjuk, mit báluljunk leginkább abban a csodás asszonyban? Báluljuk-e hangját, amely minden fekvésben egyaránt tiszta, egyaránt fölemelő, egyaránt isteni? Báluljuk-e azt a szent tüzet, amelyet különösen ott magasan felesapó lánggá fejleszt, amikor ajakán megcsendül a magyar dal? Báluljuk-e előadását, arczjátékát, szemének beszédes tekintetét?

Báluljuk őt, bálulunk benne mindent, s hisszük, reméljük, hogy fogunk módot találni arra, hogy Amerika az ő mindent elhódító dollárjaival el ne ragadhassa őt tőlünk, hogy a miénk, hogy a magyar művészeté maradjon a magyar művésznő, a magyar és csakis magyar Réthy Laura.

A hangverseny részleteire, mint említettük, jövő számunkban térünk vissza. Vétkes mulasztás volna azonban már most el nem ismerni, hogy Serly Lajos mester, aki a kitűnő zenekart karnagyolta, sokban hozzájárult a hangverseny fényes sikeréhez s hogy a folyton felviharzott taps bizony őt is megillette.

MAGYAR SZINHÁZ NEW YORKBAN. A válság bekövetkezett, a három fiatal direktor kámfornak bizonyult, elpárolgott. Még fogunk erről írni. A színészek szervezkedtek. Már rég ezt kellett volna tenniük. Karacs, Heltai, Horváth és Révész vették a kezükbe a színtársulat ügyét s mivel a közönség és a sajtó rokonszenve velük van, kétségtelenül övék lesz a siker.

Vasárnap délután szép nézőközönség előtt János vitéz került színre Thury Ilonával a czimszerepben. Erről már ismételve írtunk s így csak azt kell felemlítenünk, hogy Ku-

koricza Jancsi-ja most is oly kedves és eredeti volt, mint mindig. Ujak voltak Gergely Erzi az Iluska és Sugár Jolánka a királykisasszony szerepében. Gergely Erzi üde, poétikus megjelenésű alak, de hangja nem áll arányban színpadi megjelenésével. Sugár Jolánka több hanganyag fölött rendelkezik, viszont ő nem érzi magát egészen otthon a színpadon. Mindazonáltal mindketten határozott nyereséget jelentenek s mi még sok szép alakítást várunk tőlük.

Karacs Bagó-ja nélkülözötte a melegséget, de a Rózsa-dallal kibékített bennünket. Horváth francia királya talpraesett volt s a volt igazgatókról elénekelte kuplóját hatalmasan megtapsolták.

Szerdán esti 8 órakor a Webster-Hallban „A vigéczek“ kerülnek színre s reméljük, hogy a közönség tömeges látogatásával fogja honorálni a magukra hagyott színészek kulturfáradásait.

HAZUDIK A NÉMET. A magyarfaló New Yorker Staatszeitung a minap megint rugott egyet a magyarokon. Kossuth Ferenczet akarta lekicsinyelni. Azt a hirt közölte, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter ur marienbadi időzése alkalmából az ugyanakkor ott időző Edvárd angol király ő felségétől audienciát kérelmezett, mit azonban ő felsége — arra való hivatkozással, hogy nem akar Magyarország belügyeibe avatkozni és hogy mint királyunk személyes barátja, azt nem akarná zavarba hozni, — megtagadott. Ez eleve valószínűtlennek látszó és mindenképpen czélzatos közlemény dolgában illetékes helyre Budapesten kábel útján kérdést intézett Zerkowitz Emil, a Kereskedelmi Múzeum new yorki levelezője, mire a következő kábel-választ kapta: „Emil Zerkowitz, 32 Broadway, New York. Az a hír, mintha Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter Edvárd angol király ő felségétől Marienbadban kihallgatást kért volna, nem egyéb légből kapott koholmány. Szerényi.“

Hengelmüller báró nagykövetünk figyelmébe ajánljuk az ő new yorki hivatalos szócsövének e legújabb kedveskedését.

PERÉNYI BÉLA ur fogja a Bevándorló-t az Amerikai Magyar Szövetség főgyűlésén mint teljhatalmu megbízott képviselni.

MAGYAR KÓRHÁZ NEW YORKBAN. A New Yorkban emelendő magyar kórház dolgában kiküldött bizottság kétszer is ülésezett s egy költségeloirányzatot dolgozott ki, amelyet legközelebb a new yorki főkonzul elé fog terjeszteni. Egyes lapársainknak abbeli-hire, hogy több ezer dollárba menő kórházalap van s hogy a magyar kormány máris meghatározott a kórház céljaira egy összeget, téves. Kétségtelen azonban, hogy a kormány a főkonzulnak a kórház ügyében beterveztendő javaslatát magáévá fogja tenni s hogy az eszme végrehajtásához tekintélyes összeggel fog járulni. Dr. Gerster Árpád tanár ur egy, a bizottsághoz intézett levelében felajánlja a szép ügynek az ő erkölcsi és anyagi támogatását, de a leendő kórház vezetésében korára és elfoglaltságára való tekintettel tényleges részt nem vehet.

MAGYAROK PUSZTULÁSA. Ohio állambeli Gaylordból megrázó esetről ad nekünk hirt Evans Andi honfitársunk. Azt írja, hogy a borsodmegyei Mucsony községbe való Viszlai Jánost, aki egy év előtt második ízben jött Amerikába, munka közben halálos szerencsétlenség érte. A bánya levegője megfojtotta őt. Temetésén nagy számban vettek részt munkástársai. A szerencsétlen-

séget növeli az, hogy néhány hónap előtt ide szakadt és e rövid időközben nyomorékká lett öcsésének ő volt az egyetlen támasza. Viszlai Mihály ugyanis ugyancsak bányában dolgozott, ahol egy lezuhanó kő kezén és lábán nyomorékká tette. János bátyja gyógyította őt a kórházban és ő tartotta el, mikor a kórházból kikerült. A szerencsétlen fiatal embert bátyjának gyászos kimulása végtelen inségbe sodorta. Evans honfitársunk azzal fordult hozzánk, hogy a nyomorék fiatal ember inségének enyhítésére gyűjtsünk egypár dollárt. Szívesen tesszük. Adjon mindenki, amennyit tud. Az adományokat, amelyeket nyilvánosan fogunk nyugtázni, így küldjék: A Bevándorló, 327 East 13 street, New York. Mi magunk két dollárral kezdjük meg a gyűjtést.

BÁNYAROBBANÁS ÁLDOZATAI. A messze Rock Springen — magyarok, fájdalom, most már mindenütt vannak — két magyar munkás esett a bányarobbanásnak áldozatul. Papp Györgynek és Sinkó Józsefnek hívják a szerencsétleneket, akik a robbanás okozta tűzben annyira összeégtek, hogy eleinte az orvosok sem bíztak felépülésükben. Állapotuk azonban már annyira javult, hogy megmentésük remélhető. Kivülük vagy ötven bányamunkás szenvedett kisebb-nagyobb égési sebeket.

LAKODALOM NEWARKON. Fényes Lajos newarki róm. kath. plébános a minap adta össze Gröger Etelkát, Gröger Alajos tekintélyes honfitársunknak bájos leányát Schubert Aurél urral, aki a newarki magyarság körében jól kiérdemelt tiszteletnek örvend. A fiatal párt számosan üdvözölték és mi is örömmel csatlakozunk a szerencsét kívánók hosszú sorához.

GELLÉR MIHÁLY BETEG. Gellér Mihály ur, a St. Regis szállodának igazgatója, mint sajnálattal értesülünk, bántó gyomor-bajban szenved. Bajának gyógyítására legközelebb Európába indul. Reméljük, hogy az európai utról viruló egészségben fog körünkbe visszatérni.

HALÁLESET YONKERSEN. Molitorisné urnő, aki még csak nem rég ment férjhez, nem sokáig élvezhette házasságának boldogságát. Szerető férjének karjaiból kiragadta őt a halál. Mult vasárnap temették őt a yonkersi magyarság általános részvétele mellett.

MIKOR AZ EMBERNEK ELJÁR A SZÁJA. Egy Reinfeld nevű fiatal ember, aki még csak nemrég szakadt ide Pécs városából, azzal akart kedveskedni Molnár Lipót borbiztosnak, hogy besugta neki, mikép Wolf Andor rosszul nyilatkozott felőle. Molnár ur persze felelősségre vonta Wolfot, aki határozottan tagadta a terhére rótt állításokat.

PÁRTOS PATIKÁJA

Igazl magyar gyógyszerár
160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán,
NEW YORK.
Telefonszám: 4288 Orchard.
Orvosságokat magyarországi módszer szerint készit.

Telefon útján is megrendelhetők.

PARTOS CREAM

Egy tudományos arcbőr éltető, táplálja az arcbőrt s megakadályozza a ránczok és vonások képződését.

35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégelyekben. Lilliom szappan, főfájás elleni porok, bajuszkötő a legnagyobb választékban.

Pósta útján is megrendelhetők.

Sérvkötők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

A BEVÁNDORLÓ

A minap este Wolf egy második avenuebeli kávéházban találkozott Reinfelddel, akit azonnal kérdőre is vont. Reinfeld nem akart nyíltan válaszolni, mire Wolf felpofozta őt. Ezt a pofon-históriát pénteken tárgyalták az 57-ik utcza rendőrbíró előtt. A tárgyalás Wolf Andor felmentésével végződött.

ROSSZUL MEGHÁLÁLT VENDÉGSZERETET. Ohio állambeli *Steubenville*-ből írják lapunknak, hogy *Tenta Mihály* honfitársunk, aki burdosokat tart, ugyancsak megjárta egy állítólagosan *Fekete János* nevű pápai illetőségű honfitársunkkal. A hajléktalan fiatal embert befogadta a házába. Hálából azután másnap reggel feltörte a burdosok ládáit és elemelt minden elemelhetőt. Órákat, készpénzeket, sőt ruhadarabokat is vitt magával a jó madár, akire ezennel felhívjuk a magyarság figyelmét.

PIKANTÉRIA A NEW YORKI MAGYARSÁG KÖRÉBŐL. Van New Yorkban egy magyar orvos, aki, így mondják, a felesége révén tett szert az oklevelére. Tudniillik a felesége leánykorában dolgozott s munkája gyümölcséből tartotta el völegényét s fizette ki a tanulás költségeit. Végre fiatal honfitársunk kezében volt a diploma. A diploma megvolt, de még hiányoztak a páciensek. Az asszony mit tehetett? Dolgozott tovább. Tette szeretettel. Az orvosférjnek egyéb dolga nem lévén, összeszűrte a leveit feleségének legbizalmasabb barátjával. Az önfeláldozó asszony tettenesípte a bűnösöket s természetesen azonnal megindította munkája árán megvásárolt férje ellen a válópert. A tárgyalás kedves pikantériákat helyez kilátásba. Majd ha az ügyet tárgyalják, megírjuk a neveket is.

MAGYAR-ANGOL ISKOLA EAST ST. LOUISBAN. KOVÁTS ARTHUR ELEK, lapunknak munkatársa és képviselője még a múlt hónapban érkezett az Illinois állambeli *East St. Louisba*. Ott szomorúan azt tapasztalta, hogy egy-két ember kivételével a magyarok közül senki sem beszéli az angol nyelvet s így természetesen nem bírnak előrehaladni. Az általános kívánságnak engedve, lapunk munkatársa egy iskola megteremtésére vállalkozott. Hosszas utánjárás után megteremtette és már meg is nyitotta. Iskolahelyiség: **BROWN'S BUSINESS COLLEGE**, Collinsville és St. Louis Avenuek sarkán *East St. Louisban*. Tanórák hetenkint háromszor lesznek: **KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON ESTE FÉL 8-TÓL FÉL 10-IG.** Tanítási díj: **HAVONTA 2 DOLLÁR és 50 CENT.**

Tudja és érzi itt Amerikában minden magyar ember, hogy nagy hátrányára van, ha az angol nyelvet nem bírja és sem a munkánál, sem magán-ügyeiben magát megértetni nem tudja. Tanácsoljuk és ajánljuk tehát

ottani honfitársainknak, látogassák ez iskolát minél számosabban, úgy nők, mint férfiak.

Aki éjjel dolgozik, s így az esti iskolákban részt nem vehet, keresse fel a tanár urat lakásán, *719 So. 10th St., East St. Louis, Ill.*, hol magánórákat is vehet.

MOZOGNAK A MAGYAROK. A trentoni „*Magyar Társulat*“ egy Trentonban létesítendő „*Magyar Otthon*“ érdekében nagy mozgalmat indított meg. A „*Magyar Otthon*“ költségeinek fedezésére részvényeket bocsátott ki. A szép eszme a trentoni magyarság általános tetszésével találkozott s így megvalósulása alig fog akadályokba ütközni.

MAGYAR BÁNYA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. Ismételve adtunk hírt a magyar bányarészvénytársaságról, amely Ohio állambeli *Parletten* 560 acerenyi szénterületét vásárolt meg, hogy ott minden tekintetben magyar bányatelepet létesítsen. Ez a bányatelep csakis magyar munkásokat foglalkoztat, de viszont minden munkásnak legalább is egy részvényt kell vennie. Teszi ezt azért, hogy a telep üzemét sztrájk meg ne akasztassa. A bányamunkás egyúttal bányatulajdonos lévén, a munkások szövetségének törvényei rája nem alkalmazhatók, mert a *bányatulajdonos* sztrájk esetére is dolgozhat. A magyar telep különben a szövetség által meghatározott béreket fizet a munkásoknak. Kétségtelen, hogy a magyar bányatelep ilyen körülmények között gyorsan és egyre nagyobb virágzásnak fog indulni. — *A részvények ára darabonként ötven dollár.* Aki egy részvényt vesz, ennek árát azonnal lefizesi, aki kettőt vesz, felét fizeti le azonnal, aki tízet vesz, az ár 25 százalékát, aki huszat vesz, az ár tíz százalékát fizeti le azonnal. Minden kérdésre szívesen ad felvilágosítást: **BORS GYULA** 1030 Market street, WHEELING, W. Va., ahova a részvények ára is küldendő.

MÜKEKVELŐI ELŐADÁS RANKINBAN.

A *Rankini Első Magyar Műkedvelő és Önképzőkör* műkedvelői október hó másodikán hozzák színre *Szigligeti Ede* remek népszínművét, „*A CZIGÁNY*“-t. Az előadás iránt, mely az érdeemes egyesület legkiválóbb elemeit szólítja sorompóba, úgy Rankinban, mint vidéken nagy az érdeklődés s ha az előjelek nem esznek, az 5-ik utcza és Hawkins Ave. sarkán levő *Schwartz-féle Hallban*, ahol az előadás fog tartatni, a magyarság százáinak lesz része egy feledhetetlen estében. A *Bukorov Dusan* rendezése alatt serényen folyó próbák a legjobb előadást ígérik. Az előadás *esti félnyolcekor* veszi kezdetét.

(77, 78)

FELHÍVÁS

A monongahelavölgyi görög katolikus magyarokhoz.

Tudvalevő, hogy *Homesteadon* megalakult a görög kath. magyar hitközség. Kívül esnek célunkon, hogy az új magyar egyházközség jelentőségét és fontosságát e helyen és alkalommal ismertessük. Azt azonban állítani merjük, hogy az új hitközségbe való lépés erkölcsi és hazafias kötelessége minden amerikai magyarnak. Ideiglenes imaterem a 8-ik utczában 526. szám alatt. Az *előljáróság.* (77, 78, 79, 80)

ELŐFIZETŐINK.

Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemetlenség elkerülése céljából ezentúl minden héten e helyütt fogjuk nyugtatni a „Bevándorló“-ra való előfizetéseket. A ki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta útján fizetett s e fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket **haladéktalanul értesít.**

Egész évre fizetett *New Comerstownban* Koltay József, Lukácsy István, Rózsa Ferencz; *McKeesporton* Herczeg H.; *Homesteadon* főt. Orosz Gyula, főt. Holozsnyai; *Indianában* Kiss István; *Duquesneben* Barilla M., Smiebel József, Blau S. S., Béda János, Gáll József, Huszár György; *Alleghenyben* Márki Sándor; *Pittsburghban* Dattner H. S.; *Latroben* Horváth András, Lükő János, Lükő József, Lévai Mihály, Lach Mihály, Szilvássy Rudolf, Miklós Fer. József; *Bradenvillen* főt. Gulovich István; *Passaicson* Molitorisz F., Stein Harry; *Paterersonban* Gönczi Károlyné; *Congoban* Mázik Lajos; *San Toyban* Hido István.

Félévre fizetett *New Yorkban* Róth Sámuel; *Brooklynban* Czako Jánosné; *New Comerstownban* Kozma József; *Zanesvillen* Mezey István; *Duquesneben* Kovács Gábor, Csizsárik Victor és társa, Goldblatt V., Gyula István; *Pittockon* Nagy Sándor; *Coropolisen* Molnár József; *Expediten* Die Dániel; *Pittsburghban* Fleischer Gyula; *Harrisonban* Cz. I.; *Crēscenten* Mihók János; *Bartonban* Horváth Sándor, Mikheller János, Ábrahám Ferencz; *Homesteadon* Magyar Gábor; *Latroben* Ferencz Miklós; *Windberon* Rothbauer Ferencz; *Passaicson* Wolf István, Hámor I., Bloch S.; *Rutherfordon* Ligács Mari; *Paterersonban* Csatáry Lajos; *Nilesen* Kovács István, *Miscoson* Vágassy István és Franck Károly.

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

CZIVÉLYESEN MEGHÍVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

AMERIKAI DOLGOK

ROOSEVELT KÖRUTJA. Az Egyesült Államok elnöke jövő esztendőre utazik Oyster Bayből Washingtonba, ahol azonban nem sokáig fog időzni, mert a délnyugati államok nagyobb városainak meglátogatása céljából körutra indul. Közben azonban — így tervezi — Louisiana állam keleti sarkában, a hely még nincsen pontosan megállapítva, megállapodik a szabad ég alatt, erdő tövében vert sátorban fog 17 napot feltétlenül testi és lelki nyugalomban tölteni. Ebből azonban aligha lesz valami, mert a nagy vadász Roosevelt azon a vaddus vidéken egész nap puskával a vállán fogja járni az erdőségeket. Washingtonba október 23-án fog visszaérkezni.

VÁLASZTÁSOK OKLAHOMÁBAN. Oklahomában most estek meg a választások. A demokraták minden vonalon győztek s így a szesz italokra vonatkozó szigorú törvény is teljesedésbe fog menni. A kongresszusba 4 demokrata és egy republikánus jelöltet választottak. Aikotmányukat az elnök elé november közepe táján fogják felterjeszteni minden, a mostani választásokból kifolyó újabb rendelkezésekkel egyetemben. Roosevelt pedig 20 napon belül fogja jóváhagyni vagy elvetni.

HALOTTRABLÓK. A esztendőre gyanus tünetek között az Ohio állambeli Columbusban elhalt Northstone L. asszony halottas szobájába három ember, két jól öltözött fehér és egy egyenruhás néger betört, minden valószínűség szerint avégből, hogy a hullát elrabolják. Az udvaron levő kutya ugatása azonban felverte álmából az őrt s a rablók a ház előtt rájuk váró temetkezési vállalkozói teherkocsin elvágtattak. Egy rendőrtánuk lött, de nem talált. A hullarablással egy odavál előkelő orvost gyanusítanak.

ROOSEVELT ALICE BARÁTNŐJE. Longworth Miklósné, Roosevelt Tivadar leánya tegnapelőtt 15 óra hosszat kereste indiánok és négerék társaságában egy barátnőjét, Foy Károlynét az Arizona állambeli Grand Canyonban. Foyné eltévedt az erdőségekben és csak 15 óra múltán találták meg félig megfagyva. Egy másik hölgy, aki szintén vele volt, még mai napig sem került elő.

LEZUHANT A 11-IK EMELETRŐL. New Yorkban a Cay Sewellment épület 11-ik emeletéről Griffin János lezuhant és bordatörést szenvedett, amiből hamar kilábol. Hogy meglegyen az ellentét, ugyanezen New Yorkban, a 22-ik utcában három lépcsőn lebukott egy ember, akinek személyazonosságát megállapítani nem bírják, és szörnyet halt.

MEGKORBÁCSOLT LELKIPÁSZTOR. A Colorado állambeli Kremvelingben már régóta rossz szemmel nézik, hogy a 60 esztendőes Hersher, aki methodista lelkész volt, Schumacher Ruth-tal, a város egyik legszebb leányával benső viszonyt folytat. Mintegy 20 férfi meglepte őket a pásztorórán és a lelkészt korbácesal kergették haza feleségéhez. Schumacher Ruthot zsarolás címén letartóztatta a rendőrség.

ÖRDÖGÜZÉS. Zion cityben Parham Károly, aki még két év előtt is Dowie apostolnak híve volt, egy új vallást alapított, amely azt is mondja, hogy az embert, ha megszállja az ördög, addig el nem hagyja, míg Isten nevében el nem üzi a betegből. Pénteken Greenhaulgy Leticzia, egy 64 éves asszony gyermekei jelentették, hogy anyjukat, aki már régóta ágybanfekvő beteg, megszállotta az ördög. Négy embert küldött ki a vallásalapító az ördög elűzésére. Imádság és éneklés után aztán a szegény öreg asszonyt, akinek minden izületét eszú támadta meg, elkezdtek rázni, karjait csavargatni. Az asszony az ördögűzés következtében meghalt. A négy embert gyilkosság miatt vád alá helyezték. Azzal védekeznek, hogy az asszony maga hívatta őket.

TIZENÉGY HALOTT. A Michigan állambeli Marquetteben a bányában személyszállításra használt felhúzógép leszakadt és a 17 emberből 14 meghalt a zúródások következtében és 3 súlyosan megsebesült.

REVOLVERREL SZEREZ FELESÉGET. Crouse lelkipásztor odahagyta mindenét és eltűnt falujából, csak hogy megszabaduljon leányának üldözőjétől Bissel Pereytől. A fiatal ember azonban rájuk akadt a New Jersey állambeli Ocean Groveban. A leánynyal az utcán találkozott és revolvert szegezve reá, arra kényszerítette, hogy beszálljon egy csukott kocsiába, mely őket egy paphoz vitte, hol Bissel a papot kényszeríteni akarta, hogy adja őket össze. A papot a leány felvilágosította s így történt, hogy áldás helyett iszonyu verést kapott Bissel a paptól. A rendőrség csak azzal a feltétellel bocsátotta szabadon, ha többé Ocean Groveba nem megy.

ASSZONYOK IS SZTRÁJKOLNAK. St. Louis városában, mint Labanics Miklós ot-tani honfitársunk értesít, a cipészek és szabásokkal együtt több mint 400 asszony is sztrájkra ment, hogy együttes erővel küzdjenek a magasabb bérért és kevesebb munkaidőért.

TIFUSZ PITTSBURGBAN. Szombaton Pittsburgban 25 ember betegedett meg tifuszban. Az egészségügyi tanács a legszigorubb óvintézkedéseket léptette életbe a járvány megakadályozására.

A Nagyvilágból

VONATÖSSZEÜTKÖZÉS MEXICOBAN. Mintegy 20 mértföldnyire Mexico városától, egy kanyarodónál két személyvonat összeütközött. Harmincz utas meghalt, 60 pedig többé-kevésbé súlyosan megsebesült.

A PÁPA FIVÉRE. Montanában a pápa fivére, Sarto Angelo, nyugalmazott postamester, aki már felül volt 70 esztendőn, hirtelen meghalt.

ELFOGTAK 800 MUNKÁST. Lodzban a katonaság a Silberstein-gyárat körülfogta és 800 munkást letartóztatott. A munkások 13-án meggyilkolták Silberstein Márkust, a gyár tulajdonosát, amiért az a sztrájk-időt nem akarta mint munkaidőt számítani és azért fizetni.

JUBILEUM RÓMÁBAN. Pénteken volt az olasz királyságnak 37-ik évfordulója. Akkor, 37 év előtt döntötték meg a pápa világi hatalmát. Rómában a nagy napot nagy pompával és óriási lelkesedéssel ülte meg a nép. A Vatikánt katonaság őrizte, mert féltő volt, hogy az antiklerikális elemek az egyház elleni tüntetésre használják fel a jubileumot. Az elővigyázat fölösleges volt, a mennyiben minden csendben és rendben folyt le.

KÖTEKEDIK AZ OROSZ. Az orosz-angol egyezséget, mely szerint Ázsiában Anglia szabad kezet ad, siet az orosz felhasználni. Az anarkhisták garázdálkodását akarja felhasználni, hogy Perzsia belügyeibe beavatkozzék, amely, mióta az új sah, hódolva a nyugat-európai eszméknek, modern módon átalakulóban van, nincsen a szája izére.

ISMÉT SZÓL AZ ÁGYU. A Marokkót megszálló francia sereg vezére, Drude tábornok tudvalevőleg alkudásokba bocsátkozott a felkelő törzsekkel. Megegyezni azonban sehogysem bírtak s most aztán be is szüntették a tárgyalásokat. Drude tábornok hát ismét fegyverhez nyul.

MORENGA ELESETT. A németek délnyugat-afrikai gyarmatainak a legtöbb galibát Morenga hottentotta-vezér okozta, aki annyira-mennyire szervezett csapatjaival állandóan támadta a németeket. Morenga hónapok előtt angol területre ment és ott most a Kalahri-kerületben összeütközésbe jutott az angol katonasággal. A dolog vége az lett, hogy Morenga csapatját szétgrasztották. Morenga fiával, nagybátyjával és titkárjával együtt a harcban elesett.

LÁZADÓ KHINAIK. Hongkongból jelentik, hogy 2000 khinai lázadó megtámadta Yo-Mon városát. A katonaság azonban hamarosan szétverte őket. A lázadás okai az újabb adóterhek és az élelmiszerek árának roppant drágasága.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtának

15 WILLIAM STREET

NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.

A „Bevándorló“ ujságvállalat: Makray Aladár.
Szerkeszti

SINGER MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street, New York.

Telefonszám 4350 Orchard.

Pittsburgi iroda: 1040 Forbes street, Pittsburg, Pa.

Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város és Canada egész évre \$3.00
Egy. Államok egész évre 2.50
Magyarország egész évre 4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York.

Telephone: 4350 Orchard.

Pittsburg offices: 1040 Forbes street, Pittsburg, Pa.

Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City and Canada 1 year \$3.00
For the U. States 1 year 2.50
For Hungary, 1 year 4.00

Szilánkok

— Kvótafelemelés van. Alkotmánybiztosíték nincsen. A király egy legujabb, persze Bécsből eredő kábelsürgöny szerint feltétlenül visszavetette András Gyula előterjesztését alkotmánybiztosítékok iránt.

* * *

— Becsüljük ezt a nyílt fellépést, ha mindjárt fáj is. Becsüljük, mert most már tudja a magyar nemzet, hogy alkotmánya napról napra veszélyben forog. Tudja s ennél fogva ő maga fog gondoskodni arról, hogy azt az alkotmányt ne tekintse senki sárguló falevélnék, melyet felsőbb szeszély felvihet a magasba és ledobhat a sárba.

* * *

— Elszomorítóan jellemzi a magyarországi viszonyokat, hogy egy francia szindikátus komoly ajánlatot tett a — magyar kir. államvasutak megvételére. Ha nincsen iparunk, ha nincsen önálló vámterületünk, ha nincsen nemzeti hadseregünk, ha nincsen biztosított alkotmányunk, ne legyen magyar közlekedési eszközünk sem, — gondolja a francia.

* * *

— Most volt 37 éve annak, hogy a pápa elvesztette világi hatalmát. Rómában az egyház ellenségei körmenetekkel ünnepelték meg az évfordulót. Szomorú tüntetés ez, mely jellemzi korunkat. Eltávolodunk a hit reményét és erőt adó forrásától s megmarad számunkra az anyagi élvezet, mely mámorba ejt, de boldogítani nem képes. És annak, a kinek anyagi élvezet sem jut, meghasonlás a része és maró kétségbeesés.

* * *

— A pápa pedig ne sirassa világi hatalmának elvesztését. Inkább azt, hogy a lelkek fölött is megfogyott a hatalma. Ezt a keserves veszteséget tulajdonítsa azon papjainak,

A BEVÁNDORLÓ

akik nem a szeretet tanát hirdetik, nem az emberek együvéforrasztásán fáradoznak, hanem szenvedélyeket prédikálnak és válaszfalakat emelnek ember és ember között.

* * *

— S. K. kollégánk egy new yorki laptárunkban megint megszólalt. Görcsösen ragaszkodik ahhoz, hogy a tulipános ipar többet ér a versenyképes iparnál s bennünket akar kioktatni arra, hogy mi is az önálló vámterület.

* * *

— Hát van-e magyar, aki szívének minden erejével ne kívánna Magyarország számára az önálló vámterületet? Van-e gondolkozó ember, aki az önálló vámterületnek gazdasági fontosságát félreértené? De nem ez a fődolog a jelen körülmények között. A fődolog az, hogy munkát kell biztosítani a hazájától elszakadó magyarnak, hogy életet kell önteni a gazdaságilag elgyengült Magyarországra, hogy nyers terményei feldolgozására módot kell találni s elejét kell venni annak, hogy a magyar *termelő* termékeit potom áron kényszerüljön eladni az osztráknak s hogy a feldolgozott terményt a magyar *fogyasztó* ne kényszerüljön drága pénzen visszavásárolni ugyancsak az osztráktól.

LEFOKOZÁS.

A „Magyar Hírlap“ egy vezércikke.

Kábelsürgöny alapján mi két héttel ezelőtt megirtuk, hogy egy katonatisztet lefokoztak, mivel végighallgatta a Kossuth-nótát. Ez esetből kifolyólag ezt írja a „Magyar Hírlap“:

Szegeden lefokoztak egy közös hadseregbeli hadnagyot — vagy, hogy még inkább általánosságban belül maradjunk és lehető kevéssé térjünk ki az eset részleteire: Magyarországon lefokoztak egy magyar katonatisztet, amiért, mikor polgári társaságban mulatott s a társaság a Kossuth-nótát huzatta: csak arra kérte társaságát, hogy rá való tekintettel állna el a nóta huzatásától, s nem hagyta el, mint bírónak felfogása szerint kellett volna, azonnal a helyiséget. Emiatt ítéltek tehát méltatlannak egy magyar katonatisztet a tisztí kardbojtra; emiatt löktek le egy polgárt arról a pályáról, melyre szolgálattal, vizsgák letételével, idő eltöltésével jogot váltott; emiatt tettek ki, a mai megélhetési viszonyok közepett egy magyar embert az utcára, hogy, mint a szárazra vetett hal, éljen meg, ahogy tud — ha tud.

Hogy ez az ítélet legalább is nem opportunus, arra menten rá fogunk térni. Hogy nem emberséges, arról nem kell sok szót vesztegetni. De, és ez a legmeghökkenőbb benne, nem is igazságos. Feltéve, amit soha magyar ember elismerni nem fog, hogy a Kossuth-nóta valami rettenetes volna egy magyar katonatiszt számára: arra sem joga, sem módja nincs, hogy ezt a felfogást ráoktrojálja magyar polgárokra — s teljesen elegend tesz legszélsőbb kötelességének is, mikor ráveszi őket, hogy az ő társaságában ne huzassák ezt a nótát, vagyis ne demonstráljanak. Ez a demonstráció vagy annak szándéka azonban semmiesetre sem kvalifikálható Magyarországon olyan nyilvános botránnyal, amilyen elől magyar katonatisztnek rögtönös távozással kell kitérnie. Így áll ez a dolog még czopf, még katonagyűlési szemmel nézve is, s az ítéletnek embertelen szigorúsága még e szemmel nézve is jogtalanság s igazságtalanság.

Ezzel szemben azonban súlyos hiba és ki-

hívás is. Akármilyen utópiás felfogások élnek a hadsereg és annak szelleme s mindenek lehetőségei felől a katonai fejekben: el lehet-e józan észszel képzelniök, hogy olyan test, mely, mint a hadsereg, a társadalomból táplálkozó szervezet, semmi nyomát ne mutassa e társadalomhoz való tartozandóságának, és semmi hulláma ne érje a társadalom áramlatainak? Évek óta történelmi küzdelem folyik nálunk hadi vezetőség és nemzet között, melyben minden jog és igazság a nemzet részén van, s a hadi vezetőség ellenállása legfeljebb a czélszerűsége hivatkozhatik, arra sem teljes okfejtéssel. Ebben a roppant küzdelemben, mely, sajnos, még el nem dőlt, de legalább fegyverszünet állott be benne, a béke s a jövődó tisztázódás kedvéért áldozatok hozatnak innen is, onnan is, s évszázados makacsságok és elfogultságok kényszerülnek a történelem és az igazság nyomása alatt enyhülésekre és engedményekre. Azt hiszik, hogy e kényszerűség alól, mely elől a legnagyobb hatalom se térhetett ki, csak éppen az ugynevezett katonai szellem vonhatja ki magát, s ha kivonja, hogy ez büntetlenül történhetik? Büntetlenül — vagyis úgy, hogy ez a makacsság visszajára ne forduljon, s ne provokáljon olyan fejleményeket, melyeket éppen megakasztani próbált kérelhetetlenségével?

Könnyű azt kiabálni és szól is mellette sok czélszerűség, hogy a katona ne politizáljon. De mikor a politika mindent magába szítt, akkor nincs semmi, ami ne volna politika, különösen nálunk, ahol éppen a hadsereg kérdése körül folyik a legtöbb politikai küzdelem. A hadsereg ugynevezett szelleme, mikor süketnek és vaknak tette magát, és nem akar tudomásul venni semmi változást és átalakulást, ami a külső világban végbe megy: ezzel a tekintetek nélkül való elzárkózásával maga is politikát csinál, még pedig kihívót és támadót. Az olyan ítéletek, mint aminőt most kommentálunk, végső soron az jelentik, hogy a magyar tisztnek nem szabad magyarnak lennie, s ez a mi speciális viszonyaink közt azt jelenti, hogy osztráknak kell lennie. Van-e a földön hatalom, mely ezt a célt elérje? Van-e, mely ezt a magyarság mindenre elszánt ellentállásával szemben keresztülvigye? Van-e, mely ilyen czélszerű büntetéseivel és jutalmazásával a törvény s az igazság határain belül tudna maradni? Nincs — és az igazságtalanság és embertelenség, mikor úgy tesz, mintha a politikát akarná kívül tartani a hadseregen, valójában egy égetni való politikát czepl be égetni való eszközökkel a hadseregbe — s akkor aztán ne csodálkozzék azon, ha a politika nem áll meg, ha a felülről való politikára alulról való politika a felelet, ha a kincstári politika számára ütött résen betolul a társadalmi politika. Ha nem szabad politizálni, akkor első sorban a hadsereg urainak nem szabad; ha ők megkezdik a politikát, akkor a politikai morbus ragadványát csempézik bele a hadseregbe és nagyási hóbortban szenvednek, ha azt hiszik, hogy a járványnak megállást, vagy utat tudnak parancsolni. Azon az uton, amelyen a magyarországi tisztikarok magyarelles, dalmát tábornokok pedig illyr politikát csinálhatnak, miért volna megállás? A tisztnek s a tábornokok miért ne válhatnak magukhoz az egész politikát s miért ne jutnának el akár a pronunciamentóig? Végre is ők az urak: ágyu, puska, szurony az ő kezükben van; ha politikát csinálnak, miért ne csináljanak olyat, amilyenhez gusztusuk van? Miért ne

Hazai Dolgok

A király beoltatja magát.

BUDAPEST. Öreg napjaira elhatározta Ferencz József király, hogy beoltatja magát, mert fél a himlőtől, amely most Bécsben pusztít. A király elhatározásának az előzményei következők: Az ischli udvarhoz is elhatolt a sokszorosan elterjedt hír; hogy Bécsben sokkal nagyobb a himlőesetek száma, mint amennyit a hivatalos jelentések kimutatnak. Az udvar részéről akkor Neusser tanárhoz fordultak azzal a kéréssel, hogy bizalmas uton győződjék meg a valóról. Neusser tanár e célból félbeszakította nyári szabadságát s Bécsbe utazott. Meglátogatta az épp akkor Bécsbe érkezett Lueger polgármestert. Ez a látogatás valószínűleg összefüggésben van a király beoltásával. Neusser meggyőződött arról, hogy nem tussolják el a betegségeket. A király eredetileg nem volt hajlandó beoltatni magát, mert azt hitte, hogy már agg kora immunissá teszi a betegség ellen. Neusser és Kerzl udvari tanácsosok ellenben úgy vélték, hogy az öregség nem véd a ragály ellen. Ez hatott s a király engedett. Amikor távozott Ischlből, megkérdezte a polgármestert, vajjon a fűrdővendégek közül sokan oltatják-e be magukat, a mely kérdésre a polgármester igennel válaszolt. Mindaddig nincs megállapítva, milyen oltóanyagot fognak alkalmazni a műténél. Eddig a királyi család tagjait a dr. Bauer magánintézetében készített oltóanyaggal oltották be. Minthogy jelenleg Bécsben csak friss oltóanyag van, amelynek kellemetlen reakciói szoktak támadni, úgy látszik, hogy külföldi állott nyirkot fognak beszerezni a király részére. Bécsben a király példája persze utánczókra talál s most nyakra-főre oltatják magukat az emberek.

Megőrült orvos.

BUDAPEST. Dr. Horváth Dániel orvos, tanulmányai befejezése után külföldön utazgatott és Hamburgban megismerkedett egy gazdag leánnyal, akit feleségül vett. A kápot hozományból Hamburgban szanatóriumot nyitott, majd a gyógyintézetet felhagyva, Budapestre költözött. Két esztendővel ezelőtt a bajorországi Ambergben nyitott elmegyógyintézetet, de nemsokára ennek az intézetnek a vezetésétől is megvált s feleségét elhagyva, ismét visszatért a fővárosba. Az orvoson ekkor már az elmebetegség jelei mutatkoztak. Kezdetben az a rögeszméje támadt, hogy milliós örökség vár rá, de a rokonság akadályokat gördít elébe. Minap délelőtt felkereste sógorát, Földesi Mártont, a budapesti váltótörvényszéken és lelvéssel fenyegette, ha nem segíti hozzá a milliós örökséghez. Másnap délelőtt bátyjához, Horváth Márton államvasuti főmérnökhöz állított be s így szólt:

— Ha nem engeded felvenni a millióimat, agyonütlek!

A főmérnök megijedt boldogtalan öcsesétől, aki dühöngeni kezdett. Az asztalt, székeket, porzellántárgyakat, lámpát darabokra zúzta. A főmérnök és családja kétségbeesett lármájára befutottak a szomszédok, a kiknek segítségével sikerült lefogniok a tébolyodott embert. Telefonon hívták a mentőket, akik az összekötözött dühöngőt bevitték a főkapitányságra. A rendőrorvosok megvizsgálták. Megállapították, hogy közveszélyes örült, mire beszállították a lipótmezei tébolydába.

A BEVÁNDOLÁS

Életunt gazdatiszt.

BUDAPEST. A Lipót-körut 13. szám alatt öngyilkosságot követett el Szobotka Henrik gazdatiszt. Szobotka Gyónról érkezett meg Budapestre és sógorának második emeleti lakásán lakott. Hozzátartozói mit sem sejtettek, midőn reggel 8 órakor revolverlövés zaja riasztotta fel a ház esendjét. Mire a rokonok berohantak Szobotka szobájába, a gazdatiszt átlőtt szívvvel holtan feküdt a pamlagon. Levelet, vagy egyéb iratot nem találtak a halottonál. Minthogy anyagi dolgok nem bántották, hozzátartozói azt hiszik, hogy végzetes tettét pillanatnyi elmezavarában követte el. Az öngyilkos hulláját a törvényszéki bonczatani intézetbe szállították.

Öngyilkos katona.

ARAD. Szentiványi Jenő, az aradi 33. gyalogezred tizedese a nagygyakorlaton fegyverével halántékon lötte magát és meghalt. Tettét azért követte el, mert atyja nem engedte azt a leányt elvenni, kit szeretett.

Nem volt férjgyilkos.

ARAD. Marosán Lázár aradmegyei földbirtokos egy éve, hogy meghalt. A feleségét akkor feljelentették, hogy urát megmérgezte. A feljelentésre az asszonyt letartóztatták, és már kilenc hónap óta van fogságban. A feljelentésre egyttal elrendelték az exhumálást is és az országos fővegyész az elhunyt Marosán testében arzént talált. Most tárgyalta ez ügyet az aradi esküdtszék és bizonyítékok hiányában az asszonyt szabadlábra helyezte.

Széllhámós álszínész.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. Fádi János nevű szabólegény, aki Berendi Lajos színésznek adta ki magát, különféle stikliket követett el. Behizelgő modorával az előkelő családok házaiba befészkelte magát s mindenütt meggyőzte a családokat, hogy ő szerződöttetett tagja a budapesti Népszínház-Vig operaszínháznak. A leányos házakban a legnagyobb örömmel látták a „művész“ urat, aki, ahol lehetett, rendszerint elemelt valami érték tárgyat örök emlékül. A gyakori eltünések végre feltűntek a családoknál és a rendőrségen is, amely utóbb megfigyelte a művész urnak minden lépését és látogatását. És nem hiába. Megállapították ugyanis, hogy Berendi közönséges lakásfosztogató, aki társával, Rácz Ferenczcel együtt dolgozott. Minap is vizitbe készültek egy uriaszonyhoz, de a szemfüles rendőrök még idejekorán megakadályozták a tervük kivitelében.

Gyilkos földmives.

KAPOSVÁR. Szabó János balatonszentgyörgyi lakos földmives féltékenységből agyonlőtte feleségét. A gyilkost letartóztatták.

Az asszony verve jó.

KAPUVÁR. Sopronmegye. „Az asszony verve jó“, tartotta Pemeli Péter is, aki az asszonyát elővette, hogy a példaszót gyakorlatilag is alkalmazza rajta. Ám az asszony megszökött az ütlegek elől, amit az ura aznapra előirányozott a számára. A szomszédba menekült. Erre a férj a ki nem elégitett kedvtelés okozta dühében késsel indult az asszony keresésére. Nagy skandalumot csapott. Az egyik szomszédos ház ablakait pusztta kézzel bezúzta. A cserepek persze véresre marták a kezét. Sőt még a bírósághoz is feljelentették...

Halál tolatás közben.

KASSA. Fedor György vasuti munkás a pályaudvaron egy tolató mozdony és egy

VIOLET ARZCREAM

Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. Üde arczbőrt ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

legjobb haj és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bárhová megküldi a feltaláló:

Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, Ohio.

KLEIN ARTHUR

magyar bankháza

101 Hawkins Avenue Rankin, Pa.

Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajóra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katona ügyeket biztosan elintéz.

MEGNYILT

a legnagyobb magyar gyógyszer-tár.

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY

Kapható mindenféle hazai gyógyszer, arczkrém, bajusz-pedró, sósborszesz, Superlin (Zacherlin) fuvóval stb. Ugy ó-hazai, mint itteni receptek szakszerűen elkészíttetnek.

Póstaí megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Beszélünk: magyarul, angolul, németül, tótul s a többi szláv nyelveken.

Pontos cím:

R. A. OLESHAK

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY.

MUNKAKERESŐK FIGYELMÉBE!

Honfitársak és honleányok! Ha jó munkát vagy helyet akartok, forduljatok teljes bizalommal Kovács munkaközvetítő irodájához, ahol mindig nagy számmal kerestetnek mindenféle munkások és munkásnők. Jelenleg is 200 embert keresünk bányamunkára, jó fizetés, sztrájk nincs, gáz nincs, közel Pittsburghhoz. Száz leányt keresünk jó házi és egyéb munkára.

Pontos cím: RUDOLPH KOVÁCH, 1524 PENN AVE. — PITTSBURG, PA.

MAGYAR FONOGRÁF ÜZLET

280 Bowery, — — New York City.
Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek.

A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.

Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé, magyar dalok darabja 35 cent.

Megbízható magyar üzlet. Magyar levelekre magyarul válaszolnak.

ENTREPRISE LIGHT CO.,
280 BOWERY — — NEW YORK CITY.

A BEVÁNDORLÓ

koesi közé került, melyeknek ütközői halálra lapították.

Dinamitos pásztor.

LIPTÓSZENTMIKLÓS. Nem mindennapi gonosztettet akart elkövetni Lipótférlakon egy Joanez nevű pásztor, ki nagyobb érdeki kihágással volt vádolva. Pereszlényi Zoltán rózsahegyí tb. főszoigabíró Schmidt Ferencz főerdészszel kiszállt a nemzetiségi izgatásoktól fanatizált községbe. Már a tárgyalások elején Joanez kihívó magaviseletet tanúsított és a vallatás során egy dinamitöltényt ragadott ki zsebéből és azt a szobában fel akarta robbantani, hogy az itélethozatalt megihútsítsa. Szerencsére a jelenlevők lefogták és hatóság elleni erőszak bűntette miatt a rózsahegyí törvényszéki fogházba szállították. Hogy honnan vette a dinamitot Joanez, ez irányban folyik a vizsgálat.

Megörült a tárgyaláson.

MISKOLCZ. Szabó János 18 éves fiút Kollár Béla nevű társa lopásra csábította. A törvényszék most tárgyalta ügyüket; tárgyalás közben Szabó János, amikor arról beszélt, hogy Kollár őt leszurással fenyegette, ha a lopásban nem segít, hirtelen dühöngeni kezdett. Alig tudták lefogni. Utóbb konstatálták, hogy megörült. Kollárt, akire többrendbeli lopás bizonyult, 2 évi fegyházra ítélték, Szabót ellenben, mint be nem számíthatót, felmentették. Szabót az Erzsébet-kórházban ápolják.

Miniszteri kiküldött.

MISKOLCZ. A minap itt járt Darányi Béla földmívelésügyi miniszteri tanácsos, Kárász István erdőtanácsos, Vadas főerdőtanácsos, Ormay Gyula és Fischl József erdőmesterek. A miniszteri kiküldöttek a Miskolcz mellett fekvő kies Lillafüred nyaralótelep fejlesztése érdekében jártak Miskolczon, honnan a nyaralótelepre mentek s itt Hermann Ottó kalauzolása mellett megtekintették Lillafüredet s a helyi érdekeltséggel megbeszéltek azokat az intézkedéseket és terveket, amiknek kivitelét és létesítését a földmívelésügyi kormány jónak látja.

A cigány appellál.

SOPRON. A kir. törvényszék a minap kétheti fogházbüntetésre ítélte Stojka János 16 éves esornai cigányfiesurt, aki megtámadta és megütötte Mikó József községi bírót, a midőn az a karavánt kiutasította a község határából:

— Megnyugszik az ítéletben? — kérdezték a hurokra került Fárao-ivadékok.

— Már dehogy is nyugsom bele. Hijjáj!

RIZSÁK JÁNOS

passaici pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

Pénzt a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzulátusilag hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Régen bizott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

Sok az nágyon. Ssókulom á nagyságos nágy tervinybíró ur kabátján á gombot, á zitélet miatt — ápprehendálok...

Bizonyítékok híjján...

SZEGED. A belvárosi temetőben Szendrey Pál volt városi tanácsjegyző két gyermekének sírja között homlokon lötte magát. Súlyos sérülésével a kórházba szállították. Az öngyilkos még négy évvel ezelőtt a szegedi közéletnek szereplő tagja volt: a város egyik tanácsjegyzője, aki most már egész bizonyosan tanácsos volna, ha el nem veszíti állását. Szendrey a szegedi közigazgatásnak egyik leghivatottabb munkása volt. 1902-ben történt, hogy a hivatalból kétezer korona készpénz eltűnt. Ezt az összeget Szendrey Pálon keresték. Bűnügyi eljárást indítottak ellene. Szendrey védekezett kétségbeesetten a szörnyű vád ellen, de a bíróságok csak bizonyítékok elégtelensége címén mentették fel, a város fegyelmi hatósága pedig hivatalának és nyugdíjigényének elvesztésére ítélte. Szendrey azóta az igazságszolgáltatás különböző kapuin kopogtatott rehabilitálásért, de hasztalan. Ezután újabb kálvária várt rá. A megélhetésért kellett irtózatot küzdelmet folytatnia, de a sors hányta, vetette, taposta a szerencsétlen férfit, akinek sötét tragikumánál is van egy kis fényesség, az ő jellemének a tisztasága, amely sohasem engedte letérni a becsület útjáról. Pedig megjárta a nyomornak minden stációját és amikor már annyira megtaposta az élet, hogy alig volt emivalója, Szendrey Pált ott látták bolyongani a tanyavilág majorságainak sövénykerítései, dűlöntjái között lesóványodva, feslett, foltos ruházatban, sokszor könnyes szemmel, mert síratta időközben elhalt gyermekeit, akik közül tízennyolcz éves Margit leánya már tanítónői oklevelet is kapott. Szendrey öngyilkos kísérlete előtt levelet irt feleségének, továbbá a főkapitányhoz intézte a következő sorokat:

Ez a hely, ahol két gyermekem van eltemetve, az enyém, az én nevemen van. Védelmezzem, hogy legalább erről a helyről el ne üldöztessem.

Az orvosok azt mondják, hogy Szendrey valószínűleg életben marad.

Ellopott hagyaték.

SZEGED. Fulman József hajósmester feljelentést tett a rendőrségen és feljelentésében azt mondja, hogy testvére, Csuri Józsefné a múlt napokban betegen érkezett Fiuméből Szegedre, ahol meghalt. Nagy vagyont hagyott hátra, de semmit sem találtak a lakásán. A rendőrség Nyári Györgyné, az elhunyt asszony rokona lakásán házkutatást tartott. Nyáriné azt mondta, hogy semmit sem tud a vagyonról, de a kutatás mégis eredménnyel járt, s a rendőrök egy

félreeső helyen rongyba csavarva négyezer korona készpénzt találtak. A nyomozást vezető rendőrhivatalnok kiderítette, hogy Csuri testvéreinek negyvenezer koronát hagyott hátra, de az erről az összegről szóló takarékpénztári könyvecskét is ellopták. A rendőrség most ezt a takarékkönyvecskét nyomozza.

Amerikai párbaj.

SZOLNOK. Csabai László kisújszállási állomásfelügyelő-gyakornok, aki látogatóban volt Szolnokon lakó szüleinél, a Zónaszállóban agyonlötötte magát. Hátrahagyott levelében amerikai párbajt emleget. A nyomozás megindult.

Hajójegyet és vasúti jegyet vásárolni és Pénzt az Ó-hazába küldeni legbiztosabb legjobb és igen előnyös Kiss Emil bankárnál állami Közjegyző 104 Second Ave. a hatodikulca sarkán New York Fax és Fennáll. Igyon ügyeiket

LENGYEL SÁNDOR ur

mint a PITTSBURGI iroda megbízottja, előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van hatalmazva. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

OLVASCINKHOZ.

Dr. Pólya László úr belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ TRENTONBAN.

P. A. Spracklen

356-358 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

ZÁSZLÓ, JELVÉNY, MISERUHÁK

Saját készítésű legértékesebb egyleti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények

Bálok és ünnepekhez szükséges szalagok és diszítések raktára. Jutányos — áruk. —

LITVAY JÁNOS

8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O.

Fényképészeti

Müterm

Ha ezen hirdetést ki-vágja s behozza, minden tuczat kép után kap

INGYEN

egy életnagyságu képet.

A legjobb felvételek. Vasárnap is nyitva.

S. ROBINSON

fényképész

1716 Centre Avenue, PITTSBURG, Pa

Egry Csillagok.

Regény 5 részben.

Írta: *Gárdonyi Géza.*

(Tizenegyedik folytatás.)

Gergely kedvetlenül fordult a paphoz:

— Budára mentek. György barát már régen adott nekik ott egy házat. De nem értem, hogy nekem nem beszéltek erről, hiszen a farsangon itt voltam.

— Hát akkor nem kapunk ebédet.

— Dehogynem, hiszen itt a török.

— Micsoda török?

— A Cecey törökje: Tulipán. Az itt a minden. Hanem itt vagyunk a temetőnél. Engedje meg, hogy egy percre betérjek. Az anyám itt lakik.

Egy kis liceummal kerített kerek temető, nem nagyobb egy házhelynél, ez volt, ahoza Gergely mindig előre benézett.

Átadta a lovát a szolgának s ő maga besietett. Megállott egy immáron besülyedt barna fakeresztnél. Rátette a sirra a magával hozott virágot. És letérdelt.

A pap is leszállott. Odatérdelt a fiu mellé, és arcát az ég felé emelve, hangosan imádkozott.

— Élőknek és holtaknak ura, égben lakó Isten, adj esendes álmot az itt porladozó jó édesanyának, adj boldog életet az itt térdelő árva fiunak. Amen.

Azzal a mellére vonta a fiu fejét és megcsókolta.

Az uriház csaknem szemben volt a temetővel. A kapu már akkor fel volt tárva, s egy tömzsi, piros asszony barátságos mosolygással nézett a jövevényekre.

— Jó napot, Tulipáné, — szólt a diák, — hát hol az ura?

Mert Tulipának a dolga, hogy felnyissa a kaput.

— Részeg, — felelte boszusan az asszony. — Mindennap ellopja a pinczekulesot a czudar, pedig mindennap máshová dugom. Ma már a mángorló alá tettem. Ott is ráakadt.

— Hát ne dugdossa. Ha rendesen ihatik, nem iszik annyit.

— Jaj, dehogyan nem. Ugy iszik ez, mint a gödény! Csak iszik, meg dalol; nem akar dolgozni az átkozott.

A szederfa hüvösen csakugyan ott ült egy barna parasztember. Alatta gyékény, előtte zöldmázos kanesó. Még nem volt annyira részeg, hogy a kanesót el lehetett volna venni. A fiával ivott, egy hatéves kis mezitlábbas gyerekekkel, akinek a szeme szintén olyan fekete volt, mint az apjáé.

Ez a török kapott kegyelmet azért Ceceytől, mert azt mondta, hogy tud sakkozni. Később kivilágolt, hogy sakkozni nem érdemes vele, hanem a ház körül minden munkára használható. Különösen főzni tudott jól. Az asszonyok megkedvelték, hogy megmutatta, hogyan kell piláfot, böreket, malebit, meg szorbeteket főzni és sokat bolondoztak vele. Cecey meg azért szeretett belé, mert a török fakezet faragott neki, olyan fakezet, hogy ujjai is voltak. Ha keztüit huzott rá, senkise mondta volna, hogy fából van a keze. Az öreg legelőször is nyilazni próbált. Lehozott a padlásról egy akkora ijjat, mint ő maga. A fakezzel ki tudta feszíteni. S akkor az öreg sirt örömben. Megtette a törököt mindenesnek.

Az egyik magyar menyecskének elesett abban az időben az ura, hát a török összemlegette vele, aztán elvette feleségül. Persze

előbb kikeresztelkedett. Olyan jó magyarrá vált, mintha itt született volna.

Mikor megpillantotta a diákot, meg a papot, felállott és török módon keresztbe tette a mellén a kezét. Meg is akart hajolni, de mert a meghajlás orrabukással végződött volna, mindössze egy előretántorodással fejezte ki a tiszteletét.

— No, Tulipán, — szólt hozzá Gergely, — hát mindig iszunk?

— Kell inni, — felelte Tulipán komolyan.

— Huszonöt évig török lenni, nem inni, ezt helyre kell inni.

— De ha maga részeg, akkor nem tud nekünk ebédet főzni.

— Főz a feleségem, — felelte Tulipán a hüvelykujjával az asszony felé bökve. — Főz turós csuszát is. Az ám a jó!

— De mink piláfot szeretnénk.

— Főz azt is.

— Hát az ur hol van?

— Budán. Jött levél. Ment uraság. Kapta ház. Szép kisasszony ül házbán, mint róza sirkertben.

A diák aggdó arczezal fordult a paphoz:

— Mi lesz velük, ha a török el találja foglalni a várat?

— Hohó! — felelte a pap. — Előbb elvész az egész ország, hogysen Budavára.

S hogy Gergely még mindig aggodalommal nézett reá, folytatta:

— Az országot a nemzet őrzi, Budavárát maga az Isten.

Tulipán kinyitotta az ajtókat. A szobákból erős levendula-illat dőlt kifelé. Aztán kitérte az ablakokat is.

A pap belépett. Tekintete a falon függő arcképeken állt meg.

— Tán ez itt Cecey? — mondta a sisakos arcképre mutatva.

— Ez, — felelte Gergely. — Csakhogy most már nem ilyen barna. Tiszta ősz.

— Hát ez a kanesal asszony?

— Ez a felesége. Nem tudom, kanesal volt-e akkor, mikor festették; most nem kanesal.

— Keserű asszony lehet.

— Nem. Inkább édes. Én úgy hívom őt, hogy: anyám.

A fiu, hogy itthon érezte magát, széket tett a pap elé, és boldog arczezal mutogatta az ódon butorokat:

— Nézze, mester: itt szokott ülni a Viczuska, mikor varr. A lábát erre a zsámolyra teszi. Itt szokta nézni ebben az ablakban a napnyugovást, és ilyenkor a feje árnyékot vet a falra. Ezt a képet ő rajzolta. Szomorúfűzfa, meg egy sir. A pillangókat én festettem bele. Aztán lássa, ahogy itt ül a széken, így szokott ülni: Igy felkönyököl, a fejét féloldalt fordítja, és olyan pajkosan mosolyog, de olyan pajkosan, hogy olyat ember még nem látott!

— Jó, jó, — felelte a pap fáradtan, — de

sürgesd, fiam, az ebédet.

III.

Este későn feküdtek le,

A pap azt mondta, hogy egynehány levelet

UJ GAZDA! UJ REND!

Elsőrendű magyar szakácsné!

Mrs. B Á T H O R Y

PITTSBURGBAN

az egyetlen szépen berendezett magyar étterem és kávéház a

LITTLE HUNGARY

ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálásra talál.

911 FIFTH AVENUE

VAJDA és ZNAMENÁK, tulajdonosok.

HERSKOVITS ADOLF

— magyar órás. —

Raktáron tart nagymennyiségű hazai órákat, lánczokat, karpereczeket, gyűrűket férfi és női mindennemű ékszereket s azokat a legjutányosabban árusítja. Kitűnő pipák raktáron!

UNIONTOWN, PA.,

83 W. MAIN STREET.

KAIL G. ARPAD

bank és hajójegy üzlete

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, PA. — W. MAIN STREET.

WARADY LAJOS

Hazai poros, — katonai ügyek pontos elintézése.

Pénzküldés az ó-hazába.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HAZAK VÉTELE S ELADÁSA.

magyar közjegyző

449 S. BROAD ST., TRENTON, N. J.

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselő a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Flumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az ó-hazába a legmegbízhatóbb cég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kihatatala és hazaszállítása.

Levélczím:

DEUTSCH BROS.,

317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak Kedvenc találkozási helye

Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene

akar írni, hát nem hált egy szobában a diákkal. A diák nem bánta ezt. Maga is levelet írt. Megírta az ő kis macskájának, hogy mennyire meglepte az üres ház; kérdezi, hogy nem értesítették-e az elköltözésről? Ha értesítették, akkor bizony az a levél eltévedt.

Mert abban az időben nem volt a magyar földön posta. Csak nagy urak levelezhettek egymással. Aki Budáról levelet akart küldeni Öreglakra, hát annak arról is kellett gondoskodnia, aki elvigye.

A diákot aztán elnehezítette az álom. Végigdől a farkashörös lóczán, és elaludt.

És talán aludt volna napos reggelig, ha virradatkor el nem bődül egy téhén az ablaka alatt.

Ez a hang immáron szokatlan volt neki. Se Somogyvárott, se Szigetvárott, se a Török Bálint egyéb kastélyaiban nem bögött téhén az ablaka alatt. Inasok keltették fel mindig a Bálint ur gyermekeivel együtt, s a pap már a kertben várta őket a könyvvel.

A diák felült, és megdörzsölte a szemét. Eszébe jutott, hogy ma más lesz a dolga: a török császárt kell az égbe röpíteni.

Fölkelt és benyitott a másik szobába.

— Mester! — kiáltotta. — Hajnal van! Menjünk!

Semmi felelet. A szoba sötét.

A diák kinyitja az egyik ablakdeszkát, meg a Mária-üvegből készült ablakot.

A pap ágya üres.

Az asztalon egynehány levél fehérlik.

— Mi az ördög, — mormogja a diák. — Az ágy azonmód van, amint megvették.

Kisietett a szobából. Az udvaron Tulipáné egy alsószoknyában, mezitláb hajtotta ki felé a disznáját.

— Tulipáné! Hol az én mesterem?

— Elment még éjfélkor, a holdvilágnál.

Azt mondta, hogy az urfit ne költsük fel.

— János is vele ment?

— Nem. Az is itt van. A pap gyalog ment el, egymaga.

IV.

A diák zavarodott fejvel tért vissza a szobába. Sejtette már, hogy a pap mit akar. Egyenesen az asztalhoz sietett.

A levelek közül egy nyitottan feküdt ott. Erős, vastag betűkkel volt a megszólítása írva:

Kedves fiam, Gergely!

Ez neki szólt. Az ablakhoz lépett vele. A tinta szinte nedves volt még a papíroson.

Gergely olvasta:

A te gondolatod és érdemed, ha az a koronás fenevad ma a pokolba repül. De a te gondolatodnak veszedelme is van. Ezt már engeddd át nekem, fiam.

Te szeretetben élsz és fiatal vagy. Találékonyaságod, tudásod, és bátorságod nagy hasznára válhatik a nemzetnek.

Levelem mellett egy zacskót találsz, s abban egy török gyűrűt. Ez az egyetlen

kincsem. Annak szántam, akit legjobban szeretek. A tiéd, fiam.

Ezenkívül legyen tiéd a könyvesházam is. Olvasgasd, ha egykor elvonulnak a feihők a haza-egéről. Egyelőre kard kell a magyarnak, nem könyv.

Török Bálintnak add át a fegyvereimet, Jánosnak a kögyüjteményemet, Ferinek a virággyüjteményét. A könyvekből válaszsának egy-egy kötetet emlékül, s mondd meg nekik, hogy legyenek olyan vitéz hazafiak, mint az apjuk, de ne legyenek soha a pogány hivei, hanem veled együtt a nemzeti királyság visszaállításán törekedjenek. Különben nekik is irok, mindhármotoknak az én háromfelé osztott lelkem maradjon.

Mikor elmentem, aludtál, fiam. Megcsókoltalak.

Gábor pap.

Gergely szinte kövé meredten bámult a levélre.

A halál? Tizenöt éves fiu nem érti még ezt a szót; ő csak arra a látványosságra gondol, hogy egy török császár füst és lángok között az égbe száll a szeme előtt.

És most ő ettől a látványtól meg legyen fosztva?

Zsebre dugta a gyűrűs zacskót, meg a levelet és kisietett. Átment az udvaron Tulipánékhöz.

— Tulipán, — szólt törökül az eresz alatt nyújtózkozó embernek, — megvan-e még a török-ruhája?

— Nincs, — felelte Tulipán, — mellest varrt belőle az asszony magának, meg a gyerekeknek.

— A turbánja sincs meg?

— Abból meg kis inget varrt az asszony. Finom patyolat volt.

A diák boszusan járt föl és alá a ház előtt. — Hát mit cselekedjek? Tanácsoljon. A török had ma vonul el itt az országuton. A császár is velük jön. Én látni akarom a császárt.

— A császárt?

— Azt.

— Hát azt megláthatja az urfi.

— Igazán? — kiáltott örömmel a diák. — Hogyan?

— Van az országut mellett egy szikla. Nem is egy, hanem kettő egymással szemben. Annak tetejére fölmászik. A fejét befedi falommal és végignézheti az egész hadat.

— Hát akkor öltözzön hamar, Tulipán, és jöjjön velem. Az asszony rakjon meg egy turbát ennivalóval. Kulacsot is hozhat.

A kulacs szóra Tulipán egyszerre megelevenedett. Magára kapkodta a ruháit, és átkiáltott a baromfiakat etető asszonynak:

— Juliskám, ubiczám, gyere csak ide hamar, kedves holdvilágom.

Az asszony odavetette az ocsút mind a baromfiaknak és sarkon fordult.

— Mi tetszik?

— A kulacsot, gyöngyöm, — szólt Tuli-

pán, — a kulacs kell.

— Mennydörgős istennyilát kendnek, — felelte boszusan. — Eddig csak délután szopta le magát, most már hajnalban kezdi?

— Nono, kis báránym, sztambuli czukorkám, — szólt Tulipán, az asszony arcát megveregetve, — az urfi akarja.

— Nem igaz. Az urfi nem iszik bort.

— Én nem iszom, — szólt Gergely, — de el kell mennünk, és oda leszünk egész nap, hát nem akarom, hogy Tulipán szomjazzék.

— Elmennek? Hova mennek, urfi;

— Megnézzük a török hadat, Juli néném. Ma jönnek át a Mecseken.

— Török hadat, — szólt az asszony megdöbbenve. — Édes urfikám, ne menjenek oda.

— De bizony oda megyünk. Nekem azt

THE RISING SUN BREWING CO.

Csehországi módon készülő sör
A legválogatottabb arany árpából, malátából
és mézharmatos cseh komlóból főzik.

FELTÉTLENEN JOBB BARMILY
IMPORTÁLT SÖRNEL.

ELIZABETH, N. J.

Ha bajba jutott, forduljon

NAAR MANFRED

BEKEBIRÓHOZ,

15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J.

aki tanácsot, segítséggel látja el.

MAGYAR, NÉMET, TÓT, LENGYEL STB.
TOLMACS MINDIG KÉZNEL.

LEGJOBB, LEGOLCSÓBB

hazai regény és imakönyvek, hangszerek és ketták, valamint mindennemű hazai importált árucikkek FALKENSTEIN SOMA-nál szerezhetők be.

— Irjon árjegyzékért. —

FALKENSTEIN SOMA,

a „Bevándorló” new yorki megbízottja.
314-316 E. 9th St., 1. floor. New York.

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.

Bármily régi betegségben is szenved s ha orvosai ez ideig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindennemű betegségek gyorsan és sikeresen kezeltetnek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

Redelő-órák hétköznapon reggel 9 órá-tól est 8 óráig, tünnapon délelőtt 10 órá-tól délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE
402 GRAND ST. — PITTSBURG, PA.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!

Dr. BOTTLIK LAJOS

BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR

volt csász. és kir. katonaeorvos, a magyar kir. posta-, távirtda és telefon, a m. kir. államvas-
utak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa

Jelenleg chicagói kórházi igazgató-őorvos, konzultáusi orvos, a legkülönbözőbb és legsúlyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. —
Levelekre válaszol:

Dr. LOUIS BOTTLIK

420 SO. HALSTEAD STREET. — Telephone Monroe 1116. — CHICAGO, ILL.

látnom kell.

— Jaj, édes urfikám, micsoda veszedelembe készül. Hova gondol? Szegény édesanyja még a sirjában is megmozdul.

— Egy szó, mint száz, — szölt Gergely türelmetlenül, — nekünk mennünk kell.

— S hogy erre toppantott is egyet, az asszony befutott a házba. Azonban csakhamar vízszatért és a kezét csipőre téve szólott.

— Én nem bánom, menjen az urfi, ahova akar. Én az urfinak nem parancsolok. Hanem Tulipán nem megyen vele. Annak parancsolok.

— Olyan nincs, — felelte Tulipán.

— Itthon marad kend, érti?

— Tulipánnak velem kell jönnie, — szölt Gergely röviden.

— Az elemőzsiát elviszi az urfi szolgálja is. Hát mire való a szolgál, ha nem arra, hogy szolgáljon.

János szolgál maga is így gondolkozott. Mert immáron fel volt tarisznyázódva és a lovakat itatta.

Tulipán, hogy megeszelte az asszony nyugtalanságát, így szölt:

— Én pedig elmegyek, lelkem. Vakuljak meg, ha el nem megyek! Bort úgy is csak nagy imádkozásra adsz mindennap. Nem vagy jószívű irántam.

Az asszony akkor sirva fakadt:

— Elviszik kendet a törökök, ha meglátják. Aztán itthagyná ezt a szép két gyereket, meg engem is?

— De ha nem adsz bort. Meg aztán meg is vertél a mult héten.

— Adok, édes jó uram, amennyi csak kell, csak ne hagyjon itt engem...

— Hát jól van, el ne felejtse, hogy az urfi előtt mit fogadtál. Én elkisérem az urfit és estére visszajövök. Hát azt hiszed, — szölt megölelgetve az asszonyt, — hogy van akkora gyémántja a szultánnak, amelyikért én téged odaadnának? Csak innom engedj egy kis italt. Látod, ha békén engedsz innom, be se rugok. Én mindig csak azért rugok be, mert azt gondolom, hogy holnap már nem adsz innom.

(Folytatás következik.)

Gross Ede   Brandler L.

Yorkville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban

1393 MÁSODIK AVENUE

a 72. és 73. utcák között

Tulajdonosok:

GROSS EDE és BRANDLER L.
MINDEN NAP CZIGÁNYZENE

Kitűnő magyar ételek és jó italok

Pontos kiszolgálás

POMPÁS BILLIÁRD ASZTALOK

The Friedman Print
215 BOWERY   NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s minden-
nemű nyomtatványok elkészítését.
Kitűnően fejszerelt magyar nyomda.

A „BEVÁNDORLÓ”-T ITT KÉSZITIK.
Elv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.

I. BOSS
111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálójá.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYANYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR   HARRY F. POTTER
elnök   pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Coun-
tynak legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem
osztott nyereség \$75,000,00

Elfogad pénzbetéteket és a pénzt csekk
alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal
visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe
bank- vagy póstautalvány útján eszközöl.

THE "STATE BANK"

AZ ALLAM BANKJA.

378 Grand Street,   New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, má-
sodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros
Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség,
több mint \$1,000,000

Betétek több mint 16,000,000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden
részébe.

Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

KÉPVISELŐINK.

vetkező helyeken olyképp, hogy előfizetési díjakat fel-
vehetnek és nevükben nyugtázhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Perbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getsy János ur ..... Torrington, Conn.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Torhán János ur ..... Yonkers, N. Y.

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa.   Duquesne, Pa.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétel céljából.

NEW YORK ALLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.
Tíz év óta fennáll.

Németh János, 457 Washington street, New York

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hitlevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. Hendler, successor to A. Hendler Son. & Co. Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába és az ó-hazából sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Flai, a monongahela völgynek legregibb bankháza, saját épületében, 6th and Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a kezelt hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékpénztár és Hitelezési Társaság Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesei magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betéti számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegyzői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1349 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárultató. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

Klein Arthur, Rankin, Pa.
Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézése.

Kall G. Árpád, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MICHIGAN ALLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékpénztár Detroit.

Alapított 1871, tőke \$500,000, fölösleg \$350,000 takarékpénztárak 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F. A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. B. Bodde segédpénztáros, R. W. Smylie ellenőr, J. T. Keena jogtanácsos. Fióküzlet Gratot Ave., üzlet vezető Ino. N. Wolfschlager.

MISSOURI ALLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trusttársaságja, Bonne Terre.

Bejegyztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. B. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ALLAM.

Perczel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.
The Dollar Savings & Trust Co. Youngstown.
Vagyon \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ALLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékpénztár, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékpénztárakat elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapesten V. Urm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul személyes ügykezelésének irodája: Firenze, Andrassy ut 22 Magyar amerikaiak, akik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.